

DAKLOZENAMBASSADEUR SUCCESVOL MET BEVLOGEN MISSIE

BEN JE VOLSTREKT kansloos, zielig en verschopt? Grote kans dat ooit, waar ter wereld je je ook bevindt, Sander de Kramer op je pad komt. De 35-jarige De Telegraaf-columnist en hoofdredacteur van het Straatmagazine heeft het tot zijn levensdoel gemaakt de zwakkeren in deze samenleving uit de put te trekken. Daklozen in Rotterdam, Afrikaanse voetballers op één been en kindslaafjes in de diamantmijnen van Sierra Leone mochten al kennismaken met de tomeloze energie van De Kramer. „Wij behoren tot de 2 procent allerrijksten van deze wereld en moeten dus die andere 98 procent helpen! Eh, draaf ik nu door?”

door MARJOLEIN SCHIPPER

ROTTERDAM, zaterdag

Vorige week had Sander de Kramer vijf dagen lang een team 'amputatievoetballers' uit Sierra Leone onder zijn hoede. Ze waren hier voor een benefietwedstrijd tegen BN'ers als Wilfried de Jong, Najib Amhali en Theo Maassen (de Afrikanen zijn wel wat gewend...). De Kramer was zestien uur per etmaal in touw om de voetballers te vermaken.

„Kwamen we langs een dienambulace. Legde ik uit dat Nederlanders een ambulace laten komen voor een gewonde hond. Hun ogen pulden uit van verbijstering. Een gewonde hond, die eet je toch gewoon op?”

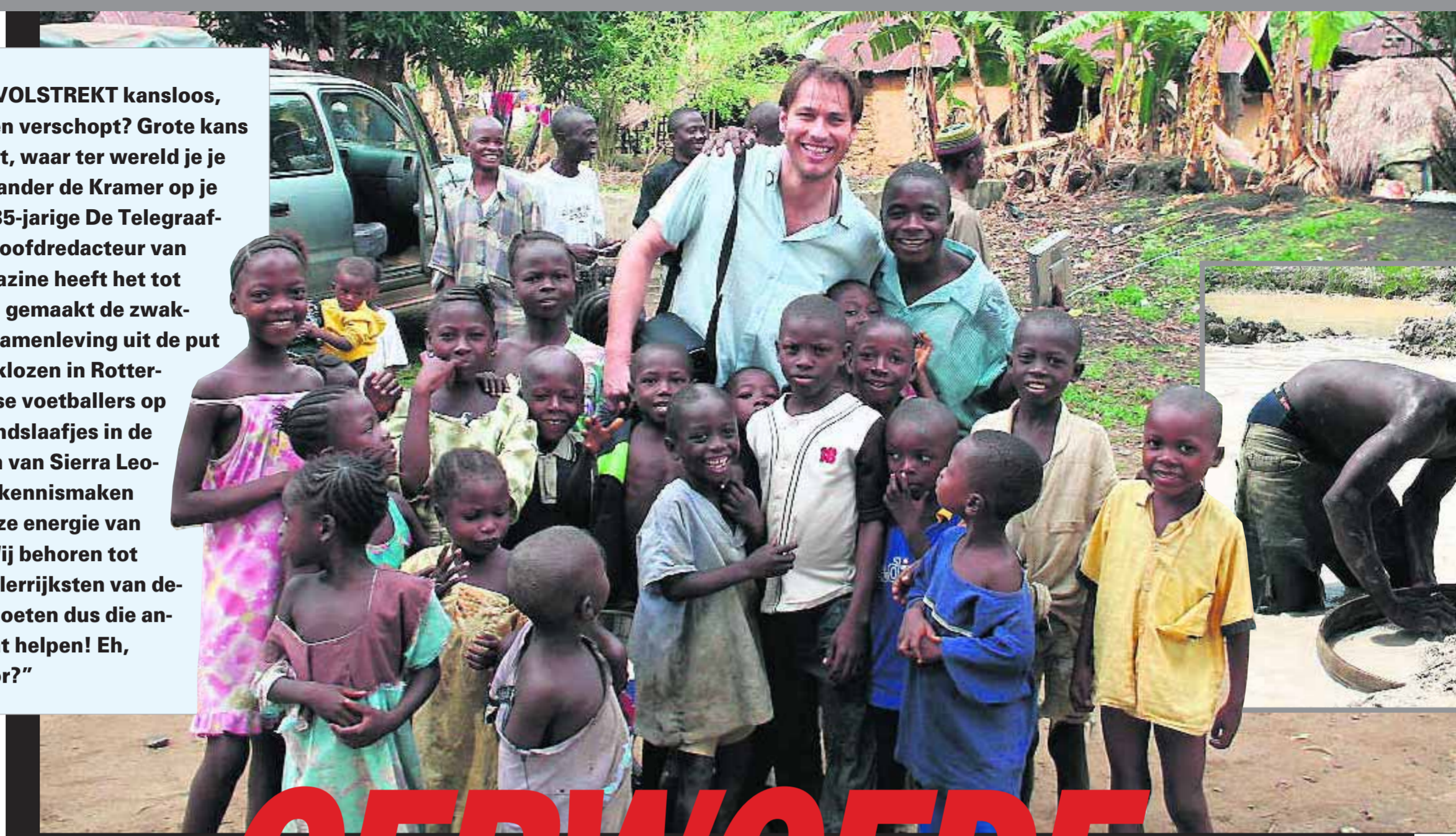
Na een bezoek aan De Kuip werd Sander met zijn busje vol Afrikanen plots klemgereden door een megagrote BMW. „Ik schrik. Wat nu? Politie, vreemdelingendienst, overval? Maar het was Robin van Persie. Ik had even met hem staan praten in De Kuip en hij was zo getroffen door het verhaal van de jongens, allemaal slachtoffers van de burgeroorlog, dat hij wilde helpen. Zijn hele auto lag vol voetbalspullen en alles werd ter plekke overgeladen. Zaten ze daar allemaal te glunderen met een paar voetbalschoenen van Van Persie op hun schoot. Mooi hè!”

Een gesprek voeren met Sander de Kramer is een interessante, maar ook chaotische ervaring. Hij kent en begroet vrijwel iedereen die langs komt, de telefoon gaat onafgebroken („Ik zet 'm wel uit”), er rijdt een sponsor voorbij naar wie moet worden gezwaaid („die is zo rijk! Als je aan z'n oor trekt komen er euro's uit”) of hij ontsteekt plotsklaps in heuse oerwoede bij de herinnering aan een Groot Onrecht: „Hadden een paar van gemeentelijke knutselaars een plan bedacht om de politie twee dagen voor de kerst briefjes uit te laten delen. Met daarop de waarschuwing om in het kader van een antibedelcampagne toch vooral niets te geven aan zwerwers.”

Ophitsen

„Kom je daar uit de Bijenkorf (hij springt op en maakt sjouwbewegingen) met vijf tassen vol kerstcadeaus en twee kalkoenen. Licht er een zwerper op de grond en daarnaast staat oom agent dat je niets mag geven! Dat is gewoon moedwillig het volk ophitsen tegen de daklozen. En wat dat niet kost! De ambtenaren die het bedenken, de drukkosten van de briefjes, de politie die het moet uitdelen. En iedereen laat het maar gebeuren.”

Sander de Kramer niet. Hij organiseerde binnen een dag een tegenactie, een anti-antibedelactie: „Met een groep vrijwilligers zijn we muziekinstrumentjes gaan uitdelen aan daklozen. Mondharmonie-

■ Sander de Kramer met 'zijn' diamantkinderen in Sierra Leone: „Weeskinderen voor tien cent per dag de mijn insturen, dat verzin je toch niet?”

EIGEN FOTO

■ Vroeger de hele dag aan het werk; nu krijgen de kinderen dankzij de Sunday Foundation onderdak en onderwijs.

FOTO: ANP

De OERWOEDE van Sander de Kramer

Bestsellerschrijver redde in Sierra Leone kindslaven uit diamantmijn

■ Bij Livit, gespecialiseerd in orthopedische hulpmiddelen, krijgen de 'amputatievoetballers' uit Sierra Leone protheses.

FOTO: ROEL DIJKSTRA

ca's, dat soort spul. Waren het opeens straatmuzikanten. Die mag je wel geld geven.”

De Kramer doet zo ontzettend veel zeer uiteenlopende dingen dat het bijna niet op één krantenpagina is te vatten. Al meer dan tien jaar hoofdredacteur van het Straatmagazine, populair columnist op onze Rotterdam-pagina en momenteel ook de Oranjepagina van deze krant, Rotterdammer van het Jaar vanwege zijn inzet voor de daklozen, schrijver van succesvolle boeken zoals 'Van miljonair tot krantenjongen' (50.000 verkocht), samen met Hugo Borst oprichter van de Sunday Foundation die in Sierra Leone oorlogsslachtoffers ondersteunt en kindslaafven redt uit de diamantmijnen. En bedenker van talloze projecten om de vertrapten van deze aarde een steuntje in de rug te geven. Zo wordt de opbrengst van zijn boek weer

gestoken in enkele door daklozen te drijven ijskarretjes. Wars van uiterlijk vertoon, verplaatst zich bij voorkeur in een Trabant.

Doener

Terwijl hij toch een dik betaalde jurist had kunnen zijn. Afkomstig uit een welgestelde zakenfamilie in Krimpen aan de IJssel vertrok de vwo'er richting Leiden voor een stu-

die rechten én Nederlands. „Maar die studies waren saai, saai! Dat rechten stelt echt helemaal niets voor en met Nederlanders begonnen ze drie eeuwen terug. Het was niks voor mij. Ik ben een doener.”

En een sociaal bewogen doener. Geïnspireerd door zijn moeder, die zwemles gaf aan gehandicapten en vluchtelingen. Als 12-jarige jongen getroffen door die zwerper, die volwassen man, die hem, een kind, om geld vroeg. De omgekeerde wereld. Hoe kom je in de goot terecht? Kan het iedereen overkomen? Vragen die leidden naar het hoofdredacteurschap van het Rotterdamse Straatmagazine, maar die Sander ook een maand deden zwerfen om dat bestaan tot in zijn vezels te voelen.

„Als journalist word je altijd overal met open armen binnengehaald. Komt u maar hier meneer De Kramer, daar staat een stoel, hier ligt de rode loper en wilt u een drankje? Iedereen is aardig tegen je. Maar als zwerper zie je de wrede kant van mensen. Voorbijgangers die roepen: 'Ga toch werken klootzak!' Terwijl het echt, en daar ben ik tot in het diepst van mijn ziel van overtuigd, iedereen kan overkomen. Wij hebben ons omringd

met schijnzekerheden. Een baan, een huis, een partner, kinderen. Er hoeft maar iets weg te vallen en de zaak kan gaan schuiven. Je vrouw gaat bij je weg, je kunt je niet meer concentreren en je bedrijf gaat over de kop. Voor je het weet zit je geestelijk en materieel aan de grond.”

Armoede in combinatie met

„Voor je het weet zit je geestelijk en materieel aan de grond”

schulden, nog zo'n onderwerp dat grote oerwoede kan opwekken. „Ik heb van mijn vader geleerd: je kunt een dubbelte pas uitgeven als je het in je zak hebt. Maar momenteel is het de gewoonte zaak van de wereld om een lening te hebben. Moet je toch al de eindjes aan elkaar knopen, dan raak je alleen maar dieper in de ellende. Ik ken jongens van begin 20 die een schuld van 60.000 euro hebben!”

„Er zijn in Nederland meer dan 500.000 huishoudens met

problematische schulden. In de ellende gekomen door al die kleine geniepige kredietbedrijfsjes. Hup een lening met een vakantie toe. Maar ze hebben niet door dat ze die reis door de torenhoge rente, vermeld in de kleine lettertjes, drie keer zelf betalen. Ze gaan niet naar de Maldiven, ze gaan naar de Filistijnen! Eigen verantwoordelijkheid, wordt er altijd geroepen. Maar er zijn heel veel mensen die die eigen verantwoordelijkheid niet aankunnen. Ik vind het de taak van de overheid om daarop te wijzen.”

De voormalige minister Zalm zat kredietbeoerders zoals Dick Scheringa met zijn net niet misleidende advertenties, ooit dicht op de huid. „En nu is Zalm topman bij de DSB-bank van Dick Scheringa, de grote man achter veel van die kredietbedrijfsjes. En is Scheringa een gevierde pief bij AZ. Daar begrijp ik dan echt helemaal niets van, echt niet. Niet Scheringa is de hoofdsponsor van AZ, dat zijn al die daklozen die door de deurwaarder hun huis zijn uitgezet!”

Wat dat betreft heeft Sierra Leone, door de Verenigde Naties uitgeroepen tot de slechtste plek op aarde, één heel groot voordeel. „In verband

met het opzetten van onze Sunday Foundation moesten we er een bankrekening openen. Ik zei: ik wil een rekening waarbij ik niet rood kan staan! Ze moesten vreselijk hard lachen. Haha, rood staan, dat kan daar helemaal niet.”

„Ik ben als journalist naar Sierra Leone gegaan om voor het Straatmagazine te zoeken naar meest toekomstloze groep van dit land waar de gemiddelde levensverwachting 36 jaar is, het gemiddelde jaarincome 225 dollar en één op de drie kinderen de vijf jaar niet haalt. Maar waar ze wel veel meer lachen dan hier in Nederland! Ik ontmoette Salomon Kanu, zijn hand was afgehaakt door de rebellen. Eerst wilde hij dood, maar na de oorlog bedacht hij dat hij geluk had gehad; hij had het overleefd. Samen met lotgenoten zonder armen of benen ging hij een potje voetbal spelen. Allemaal probeerden ze, in een reflex, steeds met hun afgehaakte benen te schoppen. Daar moesten ze zo vreselijk om lachen. Volgens Salomon heeft hij die eerste middag negentig procent van zijn trauma weggelachen.”

Maar De Kramer kwam ook in aanraking met de 'wolven van deze aarde', de diamanthandelaren. „Nog zoiets wat ik echt helemaal niet begrijp. Stel, je bent diamanthandelaar. En dan denk je: nou ga ik eens lekker naar de aller-slechtste plek op deze aarde. En daar ga ik weeskinderen voor tien cent per dag de mijn insturen om diamanten voor mij uit te graven zodat ik een mooi groot huis kan kopen. Ik bedoel: dat verzin je toch niet?”

Overleg

En dus redde de Rotterdammer hoogstpersoonlijk zo'n veertig kinderen de mijn uit om hen, in overleg met de dorpschep, onderdak en onderwijs te geven. „Ik doe alles natuurlijk wel in overleg met de bevolking, ik stuf daar echt niet als een olifant in een porseleinkast rond. En altijd breed blijven glimlachen, naar iedereen”, grijnst hij een bovengemiddeld aantal tanden bloot. Maar het volgende project staat alweer op stapel: bootvluchtelingen. „Ik ga met een stel Afrikanen mee die per boot naar Europa gaan vluchten. Zes dagen op zee. Profiteurs, wordt er vaak geroepen. Maar weet je dat immense vistrawlers de hele kust voor Afrika massaal leegvissen? Zodat er hier van die lekker goedkope visjes in de supermarkt liggen? Maar die mensen daar, die leven van de zee, die komen letterlijk om van de honger. Vind je het gek dat ze dan naar het rijke Westen komen.”

Sander de Kramer komt in het wilde weg door het leven te schieten, van hot naar her, maar dat is slechts schijn. „Ik heb van de daklozen wel geleerd dat je je leven niet uit kunt stippen. Maar ik onderneem dingen altijd op grond van mijn gevoel, mijn antenne. De rode draad: er is zo vreselijk veel mis in deze wereld, maar de mensen weten het niet. En ik wil het te vertellen.”

De balustrade

De jongedame wist het allemaal zo goed, althans dat dacht zij. Zij kwam mr. Raab even vertellen hoe hij de zaak moest aanpakken. Dat deed zij met een air dat weinig goeds beloofde voor het verdere verloop van het gesprek. Nu is de raadsman wel het een en ander gevend, maar ook blaaskaken en betweters verschillen naar soort en maat, waarbij het geslacht, masculien of feminien, in een enkel geval van doorslaggevende betekenis kan zijn. Zo ook in dit geval. Deze dame maakte het wel erg bont.

Mr. Raab zette de 'aanval' in. Volgens mij studeert u, zei hij op onderkoelde toon tegen de in mantelpakje gestoken Tanja Kers, die kaarsrecht tegenover hem zat op het puntje van haar stoel.

Nou en of, antwoordde zij. Laat mij raden, vervolgde de advocaat. U studeert geen rechten, maar medicijnen, schamperde hij.

Tanja liep rood aan, maar beheerste zich net op tijd. Nee meester, ik studeer rechten in Amsterdam.

U bent vast geen lid van het studentencorps, zei de raadsman tegen

beter weten in.

Dat ben ik wel, beet Tanja hem toe. Ik schat in dat u voor al uw tentamen bent geslaagd, merkte de raadsman vervolgens op.

Tanja's gezicht begon te ontdoenen waarna zij achterover in de stoel zakte en zij zowaar op bescheiden wijze aan de raadsman vroeg of zij hem haar probleem mocht voorleggen.

Natuurlijk mevrouw Kers, niets liever dan dat, zolang u de juridische interpretatie van de feiten maar aan mij overlaat. Ik zou mij anders bezwaard voelen dat u moet betalen voor uw eigen advies en dat is nou ook weer niet de bedoeling, antwoordde de raadsman, die aanvoelde dat de weg vrij was om de conversatie op een normale wijze voort te zetten.

***

Enigszins schuldig voelde mr. Raab zich voor zijn 'aanpak' toen Tanja hem vertelde dat haar oma enkele maanden geleden ernstig ziek was geraakt bij een val van het

RECHT VOOR Z'N RAAB

Mr. M. MOSZKOWICZ

balkon van het door haar oma gehuurde tweede huisje. De houten balustrade was afgebroken waardoor oma enige meters naar beneden was gevallen. Het houten balkonhek bleek totaal vermolmd te zijn.

Met tranen in de ogen vertelde Tanja dat haar lieve oma eerst in het ziekenhuis en daarna maandenlang in verschillende verpleeginstellingen had moeten verblijven. Door de val had zij een aantal ribben en ruggegewervels gebroken, daarbij had zij ook een zware hersenschudding en een klaplong opgelopen.

Uit het verdere relaas van Tanja bleek, dat het ongeval had kunnen plaatsvinden als gevolg van een gebrek aan de balustrade van het gehuurde. Dat gebrek was ontstaan na de aanvang van de huurovereen-

komst doordat de verhuurder zijn onderhoudsverplichting had verzaakt. Adequate bescherming van het houtwerk door middel van schilderwerk was door hem achterwege gelaten en dat was hem toe te rekenen. Dit leidt tot aansprakelijkheid van de verhuurder voor de schade ten gevolge van het gebrek.

Mr. Raab en zijn cliënte spraken met elkaar af dat hij namens oma een procedure tegen de verhuurder zou opstarten en dat hij daarin een bedrag aan materiële en immateriële schade zou vorderen.

***

Bij het afscheid wenste de advocaat zijn cliënte

veel succes met haar studie. Zonder enige ironie gaf hij haar in overweging om na voltooiing daarvan bij hem te solliciteren voor een stagiaireplaats. In haar - natuurlijke - doen was zij immers een gedreven en intelligente vrouw met een scherpe juridische geest. Tanja glunderde.

Van een hoogmoedige profetie wijkt de profetie; van een hoogmoedige wijze wijkt de wijsheid. Deze wijsheid uit de Talmoud placht mr. Raab regelmatig aan zijn stagiaires voor te houden.

